

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Sağlık Bakanı Fahrettin KOCA** tarafından Anayasa'nın 98. ve İçtüzüğü'nün 96. ve 99. Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

G. Otlu
Çiçek OTLU

İstanbul Milletvekili

Basında çıkan haberlere göre; Tokat Erbaa Devlet Hastanesi'nde çalışan 17 pratisyen doktor, tıpta uzmanlık sınavını gerekçe göstererek istifa etmiş ve acil serviste bir doktor kalmıştır. Acilde kalan doktor gece yarısından sonra sadece kırmızı alan ve sarı alan hastalarına sağlık hizmeti vermektedir. Bu nedenle çok acil vakalar dışındaki hastalar çevre ilçelere gönderilmektedir. 100 bin nüfuslu ilçede başka hastane bulunmadığı, en yakın hastanenin 45 km mesafede olduğu belirtilmektedir. Pratisyen doktorların başhekimin baskıları yüzünden istifa ettikleri iddia edilmektedir.

Anayasanın 56. Maddesi, vatandaşların beden ve ruh sağlığını korumayı, sağlık kuruluşlarının tek elden planlanmasını ve sağlık hizmetinin yaygın bir şekilde yerine getirilmesinin devletin sorumluluğu olduğunu, 17. maddesi ise herkesin yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahip olduğunu hükme bağlamıştır. İnsan Hakları Evrensel Bildirgesinin 25. maddesi sağlığa ulaşma hakkını temel hak olarak belirlemiştir. Nitelikli, ücretsiz ve kesintisiz sağlık hizmeti alınması yeterli sayıda sağlık kuruluşu ve sağlık çalışanları ile mümkündür.

Demokratik kitle örgütlerinin tüm itirazlarına rağmen 2003 yılında hayata geçirilen "Sağlıkta Dönüşüm Programı" sonucunda kamusal sağlık hizmetleri gerilemiş, özel hastanelere verilen pay artmış, sağlık sisteminde kâr amacı öne çıkmış, sözleşmeli çalışma, performansa dayalı ücretlendirme dayatılmıştır. Sağlıkta dönüşüm programının olumsuzluklarından dolayı, doktorların çalışma koşulları zorlaşmış ve iş yükleri artmıştır. Özlük haklarının verilmemesi, ücret yetersizliği, idare baskısı, sağlıkta şiddet nedenleriyle birçok doktor özel hastanelere geçmiş birçoğu da yurt dışına gitmiştir. Türk-İş verilerine göre Eylül ayında yoksulluk sınırı 43 bin 433 TL'ye ulaşmıştır. Doktorların yoksulluk sınırının altında maaşla çalışmaktadır. 2012 yılında yurtdışı başvurusu yapan doktor sayısı sadece 59 iken 2022 yılında 2 bin 685 doktor yurt dışında çalışmak için Türk Tabipler Odası'ndan iyi hal belgesi talebinde bulunmuştur. 2023 yılının ilk 6 ayda bin 361 olan talebin yıl sonunda 4 bini bulacağı belirtilmektedir.

Doktorların özel hastanelere ve yurt dışına gitmeleri nedeniyle birçok şehirdeki sağlık kuruluşlarında uzman doktor bulunmamakta bu da halkın sağlığa erişim hakkını engellemektedir.

Sağlık çalışanlarının ve özellikle doktorların sistematik olarak değersizleştirildikleri iddiası ve diğer birçok sorunla birlikte çoğu doktor psikolojik olarak sorun yaşamakta bu da doktor intiharlarını arttırmaktadır. Türk Tabipler Birliği 28-9-2023 tarihinde yaptığı sosyal medya paylaşımında, Adana Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde asistan doktor olarak görev yapan Dr. R.K., Adıyaman Toplum Sağlığı Merkezi'nde pratisyen doktor olarak görev yapan Dr. E.Ö. ve Mersin'de görev yapan bir doktorun aynı gün yaşamına son verdiğini açıklamıştır.

Türkiye'de sağlık çalışanlarının yüzde 84'ü en az bir defa fiziksel veya sözel şiddete uğramış, Beyaz Kod sistemi kurulduğundan bu yana bildirim sayısı 101 bini geçmiştir. Sağlıkta Dönüşüm Programı ile ortaya çıkan sağlık sistemindeki olumsuzluklar şiddetin artmasına zemin hazırlamıştır. Sağlıkta şiddeti önlemek için 17.04.2020 tarihinde yayınlanan, Sağlıkta Şiddet Yasası Olarak Bilinen 7243 sayılı torba kanun ile Türk Ceza Kanunu ve Sağlık Hizmetleri Temel Kanunu'nda değişiklikler yapılmış, ilgili kanun maddelerinde cezalar artırılmış ancak tüm bu şiddet olayları sistemsel sorunlardan kaynaklandığı ve cezasızlıkla sonuçlandığı için sağlıkta şiddet engellenememiştir. Doktorların şiddet, artan iş yükü ve ücret yetersizliği olmak üzere karşılaştığı sorunlara etkin çözümler üretilmelidir.

Bu bağlamda;

- 1- Tokat Erbaa Devlet Hastanesi'nde çalışan 17 pratisyen doktorun istifa ettiği ve acil serviste bir doktorun kaldığı bilginiz dahilinde midir? Erbaa Devlet Hastanesi'nde doktor açığı nasıl giderilecektir? Doktorların başhekimin baskısı nedeniyle istifa ettikleri iddiası araştırılmakta mıdır?
- 2- Bakanlığınız verilerine göre son beş yılda kaç doktor intihar etmiştir? Doktorların intiharının nedenleri araştırılmakta mıdır? Doktorların intiharlarının engellenmesi için Bakanlığınızın yaptığı bir çalışma var mıdır?
- 3-Bakanlığınız verilerine göre 2021 yılından itibaren kaç doktor yurt dışına gitmiştir? Kamu hastanelerinde görev yapan kaç doktor özel hastanelere geçmiştir?
- 4-Doktorların iş yükünü hafifletecek, çalışma koşullarını düzenleyecek, özlük haklarını iyileştirecek yasal düzenlemeler yapacak mısınız?

5-En son Şanlıurfa ve Hatay Defne Hastanesi'nde doktorlara şiddet uygulanmış, İzmir Çiğli Eğitim ve Araştırma Hastanesi'nin acil girişinde silahlı çatışma yaşanmıştır. Sağlıkta şiddeti önlemek için yapılan düzenlemenin yetersiz olduğu, sağlıkta şiddeti önlemek için etkin önlemler alınmadığı iddialarına ilişkin açıklamanız var mıdır? Bakanlığınız verilerine göre son beş yılda kaç doktor şiddete uğramıştır?

6- Sağlıkta Dönüşüm Programının sağlık sistemi ve doktorlar üzerinde yarattığı sorunların etkin çözümüne dair bir çalışmanız var mıdır?

7- Sağlıkta Dönüşüm Programı ile sağlık ocakları yerine getirilen aile sağlığı merkezlerinin fiziki, idari ve mali sorumluluklarını üstlenen doktorlara yapılan ödenekleri arttırarak mağduriyetlerini giderecek misiniz?